

GAZETA TRANSILVANIEI

Intemeiată în 1838 de George Barițiu

Ca lor dispărut pentru popor, aristocrați și oligarhi anul 20 de ore pe zi în stare să susțină stăruitor statul Astoria Transilvaniei

Conținutul anunțurilor și abonațiilor: Prima Română de publicitate GH. ILIBSCU București, s. 6

Redacția: Brașov, Piața Libertății 28
București, s. Voevod 50
Administrația: Brașov, Piața Libertății 28
București, s. Ionică 6

APARE SEARA ÎN FIECARE ZI DE LUCRU

Redactori-Șefi: Ion Olopoteș, Virginiu St. Iosif

ABONAMENTUL: Trei luni - 45 Cor., Șase luni - 80 Cor., Un an - 150 Cor.
România: Lei 15 (45 Cor.) 30 (90 Cor.) 60 (150 Cor.)
Străinătate: Lei 20 60 90
Telefon Brașov 228

Lupta pentru constituționalism și legalitate politică

Adevăratele motive ale căderii guvernului Vaida-Voevod. — S'a întrerupt opera secundă a unui guvern, care restabilind legăturile cu aliații noștri a avut cele mai mari succese în politica externă și timp de trei luni a pregătit numeroase legi democratice pentru consolidarea internă. — Infierarea sistemului de guvernare cu decrete-legi. — Partidul național roia cu toată energia și hotărârea lupta pentru traducerea în realitate a reformelor necesare țării întregi. Importanțele declarații făcute *Gazetei Transilvaniei* de

d-l MIHAI POPOVICI

fost ministru al Lucrărilor Publice și adinterim la Finanțe.

Opinia publică românească, din Ardeal și de aiurea a fost surprinsă de căderea guvernului Vaida și complet nelămurită asupra situației. Această desorientare credem că nu este bine să dăinuiește prea mult. Profitând de ocazia petrecerii la Brașov pe scurt timp a d-lui Mihai Popovici, fost ministru al Lucrărilor Publice și adinterim la Finanțe, l-am rugat, ca pe un bărbat de stat care este inițiat în toate problemele dela ordinea zilei și mai ales care cunoaște dedesupturile lucrurilor, să binevoiască a da lămuriri cât mai complete asupra situației. Cu considerare la importanța imediată a comportării cele patru întrebări ale noastre, d. Mihai Popovici a binevoit să ne vorbească pe larg și să dea toate indicațiile asupra frământărilor politice din viitorul apropiat. Publicul mare de cititori va fi recunoscător pentru cel mai luminos și mai complet expozen asupra situației pe care i-l are astăzi prin ziarul nostru.

Căderea neașteptată a guvernului Vaida a dat loc la cele mai diverse comentarii; pentru lămurirea opiniei publice asupra orientării largi a poporului român din Ardeal, n'așți binevoi a ne comunica, motivele adevărate ale căderii?

Motivele adevărate ale căderii sunt mai mult de ordin sufletec. Dupăminele de partid din vechiul regat, ura și invidia. Activitatea și

succesele tinerei democrații nu au fost văzute cu ochi buni

de simența, căci însemna o răsturnare a valorilor: crepusculul zeilor. Precedentele noastre la Paris și Londra seceră succese peste

Ce proiecte de

erau gata și așteptau votul Parlamentului în primul rând Reforma agrară din vechiul regat

bazată pe principiul largi în interesul țărănilor, reformă care se apropia de reforma noastră din Ardeal. Prin această reformă se soluționa odată pentru totdeauna reforma agrară, întreg și definitiv, fără ca tot din sece în sece să se lintească statutul amenințat de ceteri noi ale țărănilor pentru noi reforme. Pământul se dădea acelor care lucra cu sudoarea lor.

leaga chiriiilor prin care mai ales la orașe, chiriașii erau scutiți de exploatarea neomenoștii și astăzi, când prin orașe este aproape imposibil, din cauza lipsei de material și a scumpetii, să se construiască clădiri noi, se asigura adăpost pentru aceia care erau nevoiți să trăiască în orașe.

succese. Nu numai că a reușit să restabilească raporturile de amiciție între noi și aliații noștri, — cari raporturi, la venirea guvernului nostru, erau atât de favorabile încât, în urma ultimului, aproape că socotim cu ciasurile împerețea relațiilor diplomatice, dar a creat o atmosferă atât de favorabilă pentru noi și interesele noastre politice încât aliații noștri erau dispuși să ne implinască aproape toate cererile, atât de juste și drepte. Recunoșterea Basarabiei, atunci când aliații noștri încă nu recunoscuseră nici o frontieră nouă față de vechea Rușie, a fost dovada cea mai strălucită, că eram pe calea bună de a li-se reușea și celelalte revendicări.

Politica dăză a guvernului d-lui Ionel Brătianu, care la timp a avut toată îndreptățirea și tot oprințul nostru, a trebuit să fie

completată prin politica guvernului nostru,

pentru că să ne asigurăm complet și pentru totdeauna roadele jertfei de sânge și avere pe cari poporul românesc le-a adus în acest război.

În politica internă guvernul a abordat toate problemele mari de reforme, pentru ca **pe calea legislativă să desăvârșiască consolidarea internă.**

Parlamentul era dispus să voteze toate legile guvernului, legi cari făceau seamă atât de curentului democrație care stăpânește în întreaga Europă, și care reprezintă în primul rând interesele adevărate ale păturilor largi, cât și de evoluția fără agnăndiri revoluționare menite să răstoarne ordinea.

Ce proiecte de legi mai însoțite erau preparate la ministerale d-v. și la celelalte în momentul căderii guvernului?

În preparație erau proiectele de legi pentru reforma administrativă bazată pe principiul descentralizării, pentru reforma electorală unitară pentru întreg regatul, și pentru regimul silvic.

legi erau gata

O problemă grea a fost legiuirea financiară

Se lucra cu intensitate la compunerea bugetului care avea să fie oglinda puterii noastre financiare. Cheltuielile cari până astăzi se acoperiau din datorii, trebuiau acoperite din surse normale. Pentru aceasta erau gata, după ce, atât Camera cât și Senatul votaseră majoranța impozitelor indicate și a mijloacelor de luminat, proiectul de lege pentru impozitul de lux, apoi proiectul de lege pentru caștigurile de război, proiectul de lege pentru majorarea impozitelor directe, proiectul de lege pentru majorarea taxelor de timbru și succesului, după o normă progresivă. **Josul de bursă**, care astăzi se practică pe o scară amenințătoare, scăpa pe baza legii vechi neimpus. Proiectul prin impunerea aceasta aducea un venit imens statului. Afară de acestea era un proiect pentru un impozit excepțional pe avere; prin acest impozit, care promitea să

duce cele mai bune rezultate, se spera să plătim o parte din datoriile și bugetul nostru să se apropie de normal.

Una din preocupările constante ale guvernului trecut a fost **unificarea valutei**

Nu ne este permis ca prin măsurile nesocotite să lăsăm să se ruineze averea unor ființuri atât de bogate ca ale noastre. Nu vrem să intrăm în țară liberă cu oameni săraci cari trăiesc din milă, ci vom să ne salvăm bogățiile. Greșelile cari s'au făcut prin înfrățirea unificării valutei nu este permis să se îndrepte pe spatele gârbovit al țărănilor români de dincoace de Carpați și al tuturor celorlalți cetățeni. Era o chestiune de câteva săptămâni ca această problemă să se soluționeze corect și să se facă unificarea pe baza și așa zădit de realitate a leului egal cu două coroane.

Prin realizarea acestor proiecte financiarie speram să asigurăm finanțele statului. Chiar săptămâna care urma după căderea guvernului o botezasem **săptămâna financiară.**

La ministerul lucrărilor publice se lucra la un proiect pentru reforma legii dramaturgilor, în care se suprimeau prestațiile în natură; o lege pentru un nou regim al apelor pentru întregul regat în care se prevedea mai ales utilizarea forșelor hidrolice ca participarea statului la beneficii și o impozite pentru stat cari țărăni erau un zăvor de viață pentru stat. Nota bene un astfel de regim al apelor pentru vechiul regat nici nu exista. Un proiect pentru transferarea școlilor de peduri și școlile dela București, într-o mare politicească pentru întregul regat. Se lucra intensiv la unificarea edilor ferate etc. etc.

La ministerul de război era gata proiectul numit **reunghișina patriei** pentru asigurarea vieții clasitiei pentru invalizi, văduve, orfanii de război, citalul erolor căzuți pentru patrie, regularea pensiilor de război.

La ministerul cultelor și instrucțiilor publice era deja depus proiectul de lege pentru **organizarea învățământului superior.**

Guvernul se gândia serios să găsească mijloacele financiare pentru despăgubirile pagubelor suferite în decursul războiului. Până acuma nici în vechiul regat, nici în Ardeal, din cauza situației precare financiare, nu s'a putut face mult. În vechiul regat nu s'au dat decât mici despăgubiri de 5 procente pentru cei păgubiți de linia frontului, în lusive Dobrogea și niște despăgubiri mai mari pentru industriași ca să-și poată reface industriile devastate. Până când în vechiul regat numai despăgubirile se evaluază la multe miliarde, totalul sumelor de despăgubire date aproape că nu intrase sumă de 40 milioane.

Aceleași dificultăți pentru venirea în ajutorul celor păgubiți în război este și în Ardeal. Așteptam, după cum am ale,

echilibrarea finanțelor noastre pentru a veni cu prisosință în ajutorul tuturor.

Am făcut acest rezumat al activității pentru ca să se vadă cât s'a lucrat în trei luni de zile. Toate aceste proiecte le-am lăsat moștenire sounli guvern, care pe unele din proiecte le-a însușit, pe altele le modifică, pe altele voiește să le supprime, după cum voiește să mai cunțească elanul democrație țărănească al fostului guvern.

Succesele externe și activitatea aceasta menită să reformeze întreaga noastră viață de stat a provocat invidia și complotul în contra fostului guvern, că aceșii.

ucenicii ai guvernării

dupăcum ne botezaseră, se încumetau la prea mult și recunoștința țării ar fi fost prea mare.

Toate acuzările

aduse mai ales ministrului de interior Lupu erau de domeniul fantaziei. Citese în jurnale că la pa-

Nu se mai poate guvern a cu decrete legi

Se arată de, asupra sistemului decretelor-legi pe care vrea să-l introducă guvernul Averescu?

— Sistemul decretelor-legi este cu desăvârșire neconstituțional. El și-a avut justificarea în timpul războiului, când nu era parlament, când era stare de asediu, cenzură, când statul era amenințat de dușmanul extern. Reînceperea guvernării cu decrete-legi, după cum intrat în constituționalitate prin începutul activității parlamentare, cu siguranță că va provoca în toate statele civilizate un hoțot de rău, iar noi suntem nevoiți să plângem pe ruinele constituționalismului. Parlamentul în două luni și jumătate, după ce alegețile se vor fi făcut ar putea să luereze fără să fi fost nevoie ca aceste două luni și jumătate să fie întrebunțate pentru acte de samavolnicie de legiferare. În Austria în astfel de momente se legifera pe baza paragrafului 14 și noi știm ce însemna acel paragraf 14 și ce a fost el în istoria Austriei: măr de coartă, discordie, pasiuni aprinse etc. În Ungaria același procedau se numia *ex-lex* și o vie încă lupta înverșunată care se dedea în timpurile de *ex-lex*, unui aparand constituția, alții distrugând-o, la orice caz toți desbinând sufletește pe adversarii politici. **Eu nu cred că generalul Averescu voiește să copieze nici Austria, nici Ungaria și-l țin de cu mult mai bun și mare patriot decât ea să nu revie asupra acestor monstruoșități constituționale.**

Luptele constituționale sunt totdeauna periculoase și guvernul este chemat ca el, cel dintâi, să dea dovadă, că respectă legea și constituția, pentru ca toată lumea să le respecte. Modificarea legii electorale prin decret-lege, eu aici nu o pot concepe. Cum? În-

statul justiției, chiar în sala Pașilor pierduți, o mie de muncitori au ficut o intruire în urma căreia d. Moskovici și Cristescu au cerut înscierea în listele de candidare; Doamna, dacă s'ar fi întâmplat aceasta sub guvernarea noastră, ar fi însemnat bolșevism, trădare de patrie, anarhie și mai știu eu ce acuzări nesocotite. Tot în jurnale citesc că li s'a permis, tot d-ilor Moskovici și Cristescu, leaderii socialiști, să inspecteze penitenciarele și să controleze statul dacă îngrijeste desul de bine de dezeriorul Bujor; și iarăși: Doamna, dacă d. Lupu ar fi permis acest control al statului, apoi cu siguranță am fi fost în preajma unei revoluțiuni însemnată de partidul ordinii publice în aplauzele tuturor adversarilor politici. Dar țin să constat că în țara mai desăvârșită în interiorul țării, și libertate mai mare pentru toți cetățenii, decât sub guvernul nostru n'a fost niciodată.

Aceste sunt cauzele pentru cari a căzut guvernul.

Nu se mai poate guvern a cu decrete legi

teleg, fără ca să aprob, ca un guvern să își aranjeze după interesul partidului pe care îl reprezintă, campania electorală; dar ea să schimbe în înțeleșul acesta legea electorală, fie chiar cu o iotă, cred că e un fapt unic în toată istoria lumii. Legea noastră electorală, din ființurile de dincoace de Carpați este o lege făcută de voința națiunii, votată de Marele Sfat și nimeni, afară de parlament nu are dreptul să o modifice. Tot astfel stă și chestiunea Consiliului Dirigent. C. D. este emanațiunea voinței naționale manifestată la 1 Dec. 1918 la Alba-Iulia, recunoscut prin decret-lege de guvernul d-lui Ion Brătianu și nu poate fi modificat decât tot numai de parlament. Noi nu avem nimic în contra desființării C. D., dupăcum am dovedit-o prin depunerea proiectului de lege pentru desființarea C. D. pe biroul camerei. Dar nu putem aproba ca voința unui singur om să desființeze prin un ucaz C. D. în vederea luptelor electorale, atunci când nu este parlament și când reprezentanții Ardealului nu pot lua parte la lucrările de legiferare.

Și în punctul acesta cred că generalul Averescu, sedus de uri personale ale unuia sau altuia, va respecta în plină măsură legalitatea.

Vitalitatea partidului național

care nu e partid regional

Cum priviți seiziunea din partid?

— Seiziunea din partid o consider ca o greșală politică, și ca orice greșală, nu poate să aibă nici un răsunet.

Chestiunea s'a pus așa: fuziune cu partidul demnului general Averescu, desființarea

partidului național, capitulare sau luptă. Partidul național este o organizație de luptă, care a apărut interesele poporului român din Ardeal de la 1848 până astăzi și care este în măsură de a cunoaște mai bine toate nevoile, toate durerile, toate interesele acestui popor. În partidul național se sintetizează toată lupta noastră seculară, toate tendințele noastre, tot idealul nostru național și social. Partidul nostru este partidul păturilor largi ale poporului,

partidul unui popor de țărani,

deci în această concepție un partid țărănesc, și dacă și-a luat pe vremuri numele: național, este că centrul de greutate al luptelor noastre politice îl forma emanciparea noastră națională. Nu am la îndemână vorbirile frumoase ale iubului meu prietina Octavian Goga, care în campania electorală anterioară făcea apologia partidului nostru național și justifica în cuvinte elocvente pentru ce acest partid trebuie menținut. Acuma principala care se aduce acestui partid este că e **partid regional!**

Partidul a fost regional în formă, dar în idol niciodată.

Partidul național a fost întodeauna reprezentantului idealului național și o știu perfect de bine toți Românii de dincoace de Carpați, în sufletele tuturor nu vibra decât o singură idee: unitatea națională. Cum? Partidul acesta care și-a închinat toată viața, care a crescut acest popor pentru ideea unirii tuturor Românilor, este un partid regional? Toate partidele din vechiul regat au fost mai regionale decât partidul nostru național.

Acuma, după desăvârșirea idealului național, nu înțeleg de ce alte partide regionale au îndreptățirea să devie partide politice cari să îmbrățișeze pe toți Românii, iar P. N. să plătiase idealul ajuns cu desființarea lui și nu cu sfărâmarea îngrădirii formale și întinderea lui asupra întregului regat? Nu înțeleg de ce Liga Poporului să aibă dreptul, fie direct sub denumire de Liga Poporului, fie sub altă denumire, — pentru că la un partid care există de 2 ani de zile numele nu are nici o importanță — și de ce P. N. să nu fie îndreptățit să-și conserve fondul moral, adunat într-o luptă de peste 70 de ani de zile, în timpurile cele mai grele ale neamului, zestre cea mai solidă a partidelor politice; de ce să nu fie îndreptățit ea acest fond moral, idealismul desăvârșit al luptelor politice, să nu-l întindă asupra României Mari? **Cred că misiunea politică a**

„Parsimonia“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Bran.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Parsimonia“ sunt invitați la a

XXIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Bran, la 20 Aprilie 1920 st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului, iar la caz că acționarii nu s'ar prezenta în număr corespunzător pentru a putea aduce deciziuni valide, prin aceasta să convoacă aceeași adunare generală ordinară pe ziua de 27 Aprilie 1920 la 10 ore a. m. în care adunarea cei prezenți vor putea decide fără considerare la numărul lor asupra următoare:

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
  2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
  3. Propunerea direcțiunii referitor la împărțirea profitului și în legătură cu aceasta a probarea bilanțului și darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghere.
  4. Alegerea de 3 membri în Direcțiune și 2 membri în comitetul de supraveghere.
- Bran, în 27 Martie 1920.

Direcțiunea

ACTIVA		Bilanț pe anii 1918 și 1919		PASIVA	
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Cassa în numerar		13.391	32	Capital	Cor. 120.000
Cambii de bancă	109.890	45		Fondul de rezervă	63.000
Credite personale	5.554	23		Depuneri	171.533
Credite hipotecare	63.419	41	178.864	Diverși debitori	256
Efecte		48.960	09	Realități	52.988
Depuneri proprii		215.012	54	Diverși creditori	3.807
				Dividendă	2.952
				Profite	41.690
					Cor. 456.227
					95

PERDERE		Profit și Pierdere		PROFIT	
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese după depuneri spre fructificare	10.645	85	Interese de escont, credite personale și credite cambiale	79.193	21
Diferite spese	12.856	03	după efecte	5.494	40
Salarii	10.373	34	după depuneri proprii	3.297	82
Contribuțiune	10.903	99	Chirii și arânzi	653	
10% Dare după interese	2.810	15	Provizioane	533	18
Competințe		228	Spese procesuale	336	35
Profit		41.690	54		
					Cor. 89.507
					96

Bran, 31 Decembrie 1919.
Axente Moșoiu
director executiv.

Hariu Reit
contabil.

Direcțiunea:

Iacob Popa Nae Pivaru Neculae P. Băncilă George Voinescu Hariu Reit

Subsemnatul comitet de supraveghere, confruntând acest bilanț cu cărțile principale și auxiliare ale societății l'a aflat în ordine și-l primește.

D. u. s.

Ioan Vlad Enescu,
vice-președinte.

Nicolae Buta,

George Aldulia.

Noul România poemă de A. Cotruș

Un adevărat eveniment literar. — Poema „România“ întrece prin frumusețea inspirației și vigoarea versurilor tot ceea ce s'a scris în acest gen după războiul nostru de eliberare.

Prețul 6 lei. — În Ardeal 12 cor.

O afacere frumoasă

La Băile Zizin, aproape de Brașov se încheiază Restaurantul și Magazinul Hotelului, având aranjament pentru gospodărie întinsă și putându-se exercita comerțul tot anul. — Doritorii se pot adresa la D-nu, I. Mihalcea Vrânceanu, Comuna Zizin, Județul Brașov sau în București tot la D-sa, Splaiul Domnița Maria No. 7.

9-10

Căsătorie

Oliver din vechiul regat, Leconte-ment în activitate, licențiat în drept, vârstă 26 ani; distins, fizic plăcut, întreprinzător, cu avere frumoasă, caracter nobil, pe cale de a se retrage din armată — aceasta după împrejurări. — dorește căsătorie cu o doamnă sau domnișoară din Transilvania, Bănat sau Bucovina indiferent naționalitatea, — să fie persoane distinsă, serioasă, caracter nobil și să pozeze avere mobilă sau imobiliară — moșie, lanț, pământ sau numărat.

Președintele „Societății Santinela Orientului“ a demobilizaților țării grade în eroare din România Mare.

Predau

din cauză de sănătate o afacere frumoasă în plin Centru al Capitalei și cu 5 depozite de mărfuri curente. Inventarul este de 2 milioane lei. **Afacerea excelent de rentabilă.** Vânzarea zilnică de minimum zece mii lei. Reflecții serioși, care pot plăti în numerar această valoare, se pot adresa d-lui S. Taubes București strada Bațiște 20.

Apel

către toți demobilizații din România Mare **CAMARAZI!**

Când țara ne-a chemat la luptă pentru întregirea neamului, am dat cu toții dovadă de patriotism și alergând la hățurile scumpei noastre Români, am știut să arătăm lumii într-și că: Eroii au fost și ei o parte din noi, și or fi în Neamul Românesc; și prin viața soldatului român s'a creat România Mare de astăzi.

Dar vremurile sunt încă grele și e nevoie să arătăm și acum lumii întregi că, așa cum pe front ne-am făcut datoria către Tron și Țară, continuăm a ne-o face și ca cetățeni.

Trebuie să știe întreg Universul că soldatul român, viteaz și disciplinat de ieri, e același cetățean pașnic și iubitor de Patrie.

IUBIȚI CAMARAZI!

Pentru readucerea timpurilor normale și întărirea Patriei noastre, pentru care noi am luptat, Guvernul României-Mari care e condus de cel mai viteaz demobilizat al Țării, de Domnul General Alexandru Averescu, fostul nostru Comandant, a hotărât să apeleze la toți cetățenii ca mâna delanță să împrumutăm Statul cu o sumă cât mai mare pentru a-i mări creditul pe piețele europene.

Încredințând micile noastre economii Țării, pe lângă datoria pe care ne-o facem către Ea, dar ne asigurăm păstrarea capitalului nostru în modul cel mai bun.

Pentru 87 lei Statul ne dă un bon de 100 lei care ne produce 5 lei dobândă pe an. Cu aceste bonuri cel împrumutător și pot plăti pământul luat prin expropriere socotind la plată, fiecare bon 100 lei.

Aceste bonuri sunt primite de Casele de depuneri, „Banca Națională“ etc. ori când ca amănat.

IUBIȚI CAMARAZI!

Voi cari v'ați vărsat sângele pentru Patrie și Tron, pentru pământul nostru și Marii;

Voi cari, cu dreptate, vă mândriți că ați făcut frumosa noastră Țară;

Voi cari, v'ați făcut datoria cu prosință arătați și de data aceasta că voți să mențineți și să înfrumusețați ceieșe părinți noștri ne-au dat la 1877.

A voastră este datoria ca să îndemnați pe toți, să subscrie la împrumutul Consolidății României Mari.

Președintele „Societății Santinela Orientului“ a demobilizaților țării grade în eroare din România Mare.

(ss) P. D. Vasilescu

Un taur Zimmeraler, de 18 luni, se află de vânzare în Ghimbav No. 170, un preț ieftin.

Părerii libere. Politicianii și războiul

Constatări asupra rezultatelor politicianismului român.

În evoluția sa la țară, apariția și prefăcerea partidelor politice este un proces de diferențiere naturală și fobster e natural, pentru că deosebirea de vederi și interese între oameni e de neînălțat și fobster, pentru că e o stavilă despotismului. Partidul din opoziție, predispus mai mult să grindeze și să critice slăbiciunile guvernărilor, este adevăratul controlul și răspunderea pentru cei dela putere, este firea cere ține pe lângă dromul legilor pe cel a oțuteșilor. Fără o opoziție liberă avem țările despotice și despotismul unei clase sau despotismul unei clase pre-um erau oligarhiile aristocratice din vechime, sau cum e azi beția boșevică. Un partid de opoziție liberă și conștient, da-a nu ar fi, trebuie inventat.

Luându-ne după popoarele civilizate ale apusului, mai cu seamă după Englezii, la cari diferențele și luptele sociale sunt rezultatul unor evoluții încete și de veacuri, vedem că mersul normal al statului e acesta: într-o succesiune relativ regulată, un partid e la cârmă țării, iar altele în opoziție, cari controlează și în în față pe cel de sus. Rare ori se întâmplă la ei ca luptele politice să vătămă viața statului, pentru că conștiința datoriei și dragostea de țară și de popor sunt masa comună, din care se hrănesc cu tot, chiar și socializții.

La Români din vechiul regat lucrurile stau altfel. Pe mi îngădui să vorbesc pe șeau, nu cu pretinșii de critică și nici de negare, ci cu părere de rău că mă simt înșel de desvâl se lumii de aici boala care roade inima vechiului nostru regat.

Stăpânii lungă vreme de regimul fanarotic, Români au secat târziu la viața liberă, pe când aite popoare erau în plină civilizație. Însă vorba cea: „Iupul păru își schimbă, dar nărașii ba“. Apucăturile fanarotice ale claselor stăpânitoare s'au prins a se scaldă într-o libertate neînfrântă de nimeni și neorientată după progresele reale ale apusului.

Repedea prefăcerea a țării n'a mai fost o evoluție lentă, adică o prefăcerea pe nesimțite, ci a fost o evoluție prin salturi, o imitație, care s'a suprapus peste așezămintele și daturile trecutului. Unitatea națională s'a rupt; țargovicii s'au „modernizat“, în deosebire de săteni, iar clasa de sus s'a „europenizat“, rupând legăturile sufletești cu sribunii și țărani.

„Partidele istorice“, care ne au condus în aceste vremuri de prefăceri, fiind tot învrăbite între ele se luptau fără scrupul și se răsturnau prea der. Răbdarea proverbială a poporului român și desinteresarea maselor de la faptele cămătuitorilor au prilezit dezvoltarea oligarhiilor partidelor noastre politice pe spînirea mulțimii credule. Așa se explică cum partidele noastre istorice, nu mai cum în realitate — nu în teorie — partide de guvernământ cu principii, cari să se dre înșel și noima existenței lor, ci au devenit în diferite grade, niște „mulțimi“, cari nu urmaresc decât puterea și bugetul îndiferent de principii de morală, de nevoile reale ale țării sau de durerile poporului, pe care cu rea credință îl duce la vot. Cel mai lacom este partidul „național“ liberal.

Să nu vorbim de trecutului îndepărtat, ci să dăm pe față o părțică din morala guvernărilor noastre din cursul ultimilor 6 ani. Nu e vorba de critică, ci sunt constatări, cari s'au impus pe nevrute ori cărei minți liber-cugetătoare. După pacea dela București din 1918, liberalii au luat cârmă țării, sub legare de jurământ, ca prin adunarea constituantă, să se așeze de la popor, vor revizui constituția, vor exproprii marea proprietate și vor da pământ țărănilor, cari într-o tranșă au suferit au alergat chinat peste Dunărea, de au prăvălit în fața țării noastre.

Din rea credință sau din mândrie politice interne, nu s'au putut de cuvânt. Când în vârstă însă tot pe acești țărani — că vor pe granițele Moldovei, ori pe cușurani să cuprindă ultima bucată de țară, în care e politicianii, și-au s'aput viața și învârtăci afaceri, le-au jertit din nou pământ, — de astă dată prin vocea regală.

În eoca neutralității noastre, totă lumea vedea cu înfrigurare că glăsuț și poziția geografică a României ne vor țări cu siguranță în vâltoarea marelui, ce învelise pământul. Cei doi ani ai neutralității au fost un admirabil și gaz pentru economisirea avutului țării, pentru pregătirea suferințelor naționale și pentru organizarea armatei după noile metode de război.

Lucrurile s'au petrecut pe dos. Guvernul liberal a șovât și la dreapta și la stânga, de a zăpăcit populația.

A sacrificat pe Transilvănenii. Țara a fost nepatriotic și slab reprezentată în străinătate. În lăuntru întreg partidul liberal s'a pus pe îmbogățire. Pilda și toleranța liberalilor au dat îndemn și altora. Goana după câștig, prin ori ce mijloace, sub vremurile turbule ale războiului mondial, a fost avalanșă, care a înecat înila și iubirea de țară și de neam. Șim cu toții că o enormă cantitate de produse au trecut graiula, prin contrabandele suspunilor, spre a hrăni pe calăii neamului roștru. O mare cantitate de material de război nemțes: a trecut pe la noi în Bulgaria, spre a înarță pe săibatecii, cari ne-au sfășiat pe dicapoi. Am fost învâdăți de spionii suspuși, îngăduși sau nesimțți de autorități. Luptele politice interne se înțelau în mijlocul contrabandierilor și petrecerilor. De sus în jos se revărsă asupra poporului o pornire de scapare și de speculă și care creștea cu cât dăințau și ce întâr au abuzurile celor de sus.

Moralicește poporul nu numai că n'a fost pregătit pentru acest război, ba încă a și fost demoralizat.

Guvernul pompă într'ama la ereditate militare, aprobate de națiune fără discuție, dar despre cari nu știm unde s'au dus, căci după doi ani de pregătire, armata a intrat în război cu puține muniții și așa de slab echipată, încât numai după două luni, cum a dat frigul, s'a apelat la mila publică pentru a îmbrăca soldații. Se vorbea despre cojoace roșu, scoase putrede din magazine, despre încălțăminte, furaje și alte furnituri prost executate și recepționate necinstit. Nu știu ce-o fi adevărat, dar tare multe se mai spunea prin public asupra furnizorilor armatei.

Activitatea cea mai criminală a fost împănarea armatei cu comandanți nechemăși. Politica și legăturile personale au primit chiar în această problemă capitală a războiului nostru. Locul de șef al Statului major s'a găsit vacant, în nedumerirea și protestarea publicului, până ce s'a pregătit terenul, chiar prin gazete (1), pentru numirea generalului Iliescu, despre care se spunea că fi în legături „familare“ cu Brătenui. Acest general era cunoscut ca un foarte inteligent burocrat, dar nu ca general de câmp. Generalii Cristescu și Averescu, respectați de oștre și renumiți în țară și peste hotare ca două genii ale războiului, au fost, la începutul campaniei, reduși la atribuții secundare, probabil pentru că Brătenui și camarila ambițioasă monopolul victoriei.

Întârzierea și eșecul incursiunii în Bulgaria au rămas susperete.

Așezarea manevrării interesate cu înaltele comandanți, în vreme când e aruncat în mael întregul popor românesc, sunt niște crime de Stat mai vinovate ca crimele ordinare. Trădările sau nepriecurile dela Jiu, București, Turcucaia, nu s'au ispăsit numai cu moartea generalului Zota; trebuia în primul rând închis guvernul.

Dar retragerea spre Siret! Ce îngrămădeală de victime nevinovate!

Pe când se omora lumea după locuri în tren, vagoanele cu viuzii ale Brătencilor treceau spre Galați. Am auzit pe mulți oameni vorbind cu oroare despre crima din gara Buzeu: în alaiul morții, un bătrân ministru, proșpăt însurat, ar fi luat mășina dela un tren cu răniți, de și-a continuat călătoria nesupărat spre Moldova. Despre

(1) E fenomenul descoperirea dela Oluj de către Curtea Mare și a corp. 6 armate, că hotelul Metropole, din preajma palatului regal din București, a fost cuib de spionaj în 1918-1919.

un alt ministru se spunea că pe- trece la Focșani cu niște... „prie- tene” etc. Să fie oare acestea numai povești de-ale mulțimii in- fuzate? Nu cred. Cuișmei, cu care au pregătit și condus război- ul, mă încredințez să cred și în veracitatea acestor sfidări bizan- tine a jalei publice. Sufletul omu- lui e unitar și, în bine sau rău, e consecvent cu sineși.

După ce trufăgul Mackensen a înțepenit pe Siret, vine al treilea act al dramei liberale. Guvernul e la Iași. Tinerii, ridicăți cu de-asilă din casa părintească, din ordinul guvernului, în timpul retragerii din Muntenia, rățaceau în lungul Moldovei, goi și fămâzii în as- primea țării, de perian ca muș- țile pe drumuri și prin spitale. Armate, care i-a ridicat, refuza să-l întrețină sau să-l încorporeze măcar la servicii auxiliare. Când s'a trezit guvernul de i-a strins în colonii, jumătate erau deja în pământ.

Pe când poporul era secerat de boii și lipsuri, pe când soldaților, cari se sacrificau pe front, li se „subțiasse mâțele” — după vorba lor — de mazăre și „tapioca”, care pe românește se cheamă „urliulă de porumb”, guvernăntul îngăduiau o cumplită speculă cu alimentele, jandarmii rechiționau prin sate în numele patriei, politici- cianii benchetuiau, iar cartierele petreceau într-o mare abundență de beuturi și alimente.

Belșugul făcând al potențailor și cartierelor stârnea ura și descura- jarea în public și în armata fron- tului. Mai ales jandarii și soldații, asupra cărora apăseau cumplit lip- surile și deia cari se cerea într'una sacrificii de avere și sânge, erau contrariați strajnic de această de- sechilibrare a vieții, în murmurare surde blestemau într'una.

Toată această meșinărie funcțio- na în numele guvernului și a ministrului său de războiu, civilul domn V. Brătzeanu, care s'a încu- metat să figureze ca șef al arma- tei, în timpul celui mai cumplit războiu al neamului românesc, — strașnică îngâmfare din partea d-sale și mare nepăsare din par- tea poporului, care l-a răbdat.

(Va urma)

In chestia Cooperativei funcționarilor

— Ședința din 27 Martie a dele- gațiilor funcționarilor publici. —

La ședința din 27 Martie a. c. a delegațiilor funcționarilor publici din orașul Brașov ținută în sala Nr. 97 a Tribunalului reg. din loc. au participat: Dela Tribunal: d-nii: Dr. Petru Metz, președintele Tri- bunalului; Vasile Bobancu, funcțio- nar; Ion Petrescu și Niemandt Villam. Dela Subprefectura jude- ței: d-nii sub prefect Servațiuș și Dr. Tresser. Dela Administrația financiară: d-nii Ioan Crișan, funcțio- nar; Alexe Pop; Sever Străvoș și Elderer. Dela Prefectura regio- nală: d-ni Bolta N. Dela Poșta: d-na Stinghe; d-nii Proca; Bum- mel și Kovács. Dela Magistratul or- gănesc: d-nii Dr. Philipp; Dr. Riemmer; Bitterman H. Petri și Egt. Dela Vamă: d-ni Gh. Gheorghiu, funcționar. Dela Corpul Di- dactic d-nii N. Stoicovici, dir. școala- lei Nr. 1; A. Popovici, dir. școalei Nr. 4 și I. Runcanu, învățător. Dela Casa comunală de Asigurări Sociale: d-ni Kremmer Hans.

Adunarea delegațiilor, a ales în unanimitate ca președinte al Adu- nării pe d-ni Petru Metz, și ca se- cretar pe d-ni Ioan Petrescu.

S'a discutat apoi chestiunea dacă este necesară înființarea Cooperati- vei sau nu?

După dezbateri și lămuriri din parte a mai multor membrii, se ho- țărăște înființarea Cooperativei după statutul Direcțiunii Cooperati- velor orășenești din București, cu modificările făcute după codul co- mercial în vigoare în Transilvania.

Semnarea personală se stabile- ste cu 50 Lei o parte.

Se hotărăște întocmirea listelor de subscripție pentru semnarea lor de funcționarii diferitelor autori- tăți. Se numește o comisiune compo- să din d-nii Dr. Philipp, Bolta și Crișan, pentru întocmirea statu- tului în modul amintit mai sus. Când acestea vor fi gata se vor începe subscrierile.

Se stabilește apoi pe Sâmbătă 3 Aprilie 1920, viitoarea adunare a delegațiilor, pentru convocarea a- dunații generale, alegerea consi- liului administrativ și al cenzorilor, după care d-ni președintele Dr. Metz declară ședința închisă.

Opera română din Cluj.

Mercuri în 7 Aprilie se deschide Opera română din Cluj cu „Aida” de Verdi.

Idea înființării unei Opere româ- nești în Cluj a avut-o dl șef de resort Tib. Brediceanu, care pe lângă ocupațiile d sale multiple este și asăzi sufletul întregii organiza- ții. Cu finețe și ta t a știut dîn- sul aplana contrastele ivite și a știut învinge greutățile, cari între împrejurările actuale se păreau in- suportabile.

Împreună cu actualul director al operei D-l Const. Pavel, o admira- bilă putere de muncă și un entu- ziasm plin de dragoste și de arta sa și față de menirea Operei româ- nești, ei au putut înfăptui acest monument frumos al artei româ- nești, care între mizeriile ce a avut să suporte apare cu atât mai stră- lucite.

Dintre puterile de care dispuse Opera, trebuie să amintesc în pri- mul rând pe maestrul Targo Egisto, o achiziție fericită a Operei ro- mâne. Cariera și-a început-o la „Școala” din Milano, ca corepeti- tor, apoi director de corăstră în Veneția și în alte centre ale Ita- liei, mai târziu dirigentul celebrului teatru „Constanz” din Roma.

În strălucite a condus 2 ani orchestra teatrului „Metropolitan House” din America, pe scena că- ruia au debutat cele mai strălucite genii ale artei muzicale. În timpul din urmă a fost dirigentul Operei regale din Budapesta. Walter Lez- zarus, corepetitor și maestrul de cor care împreună cu maestrul Targo contribuie la înalțarea întregului ansamblu. Regia o are de Const. Pavel, directorul și primul tenor al Operei.

Costumele și decorurile parte se confecționează în atelier propriu, condus cu mult gust și finețe de dl Pavel parte aduse din străl- ucitate.

Dintre soliste amintesc pe D-șoara Vaccari dela Școala din Milano, soprana ușoară cu o bogată coloratură, care a debutat cu succes pe scena teatrului „Metropolitan House”. (Singura are permisiunea de a cânta italienește) pe Doamna E. Roman soprana dramatică, D-na Lya Pop mezzosoprana, D-na Lina Doros și D-na Trentini. Dintre bărb- ești pe Dl Const. Pavel. Costescu- Duca-Rogolești, Steiner, Teodorescu și Sterian-Mandy

Corul e format din profesioniști și din cele mai bune puteri ale conservatorului, cari cu abnegați- une conlucră la succesul întregii stag'uni.

Intre soliștii orchestrei este și renumitul Quartet „Jankovic-Kreis- ler” din Viena. Pe ziua de 15 A- prilie sunt așteptați soliștii de or- chestră ai Operei imperiale din Viena. Materialul muzical și deco- rativ a fost adus din Praga, Viena, Milano și Roma. În repertoir sunt următoarele opere: Aida (d-na E. Roman), Traviata (d-șoara Vaccari) Faust (d-șoara Lella Popovici ca oaspe), Madame Butterfly, La Bo- hème, și Lohengrin sau Werther. Dragostea mare, euziasmul și priecerea d lui șef de resort Tib. Brediceanu, a directorului d-l C. Pavel și a secretarului d-l T. Oa- riu, sprjiinți de genialul maestru E. Targo, a putut da naștere O- pereii române din Cluj, care după cum scrie „Vitorul”, într'un nu- mer recent, nu are nimic de in- vidiat celei dela București.

Opera română din Cluj are ca- racterul unei Opere de metropolă, și dacă cu timpul conducătorii O- pereii vor mai putea acapara puteri soliste bune, Opera românească din Cluj va fi un triumf al cultu- rei românești, o operă, care va putea sta alături de operele mari mondiale.

Cluj, la 31 Martie 1920.

A. Neg.

AVIZ

— Ni se comunică din partea comisiunii române de lichidare din Viena:

„Toate persoanele aparținătoare fostei armate austro-ungare, cari pe front au fost încredințați cu luarea în primire a semărilor pen- tru împrumutul de război să bi- nevoiască a-și comunica adresa lor actuală precum și locul unde au funcționat în timpul sau în afa- cările împrumutului de război la adresa următoare: Liquidierung des Krieg- ministeriums-Abteilung für Liqui- dierung A. I. F. Wien, II. Kar- melieterplatz I. În aceasta este a se referi numărul A. I. F. Nr. 18322/1919.

L. H. M. GAFFIN
Reprezentantul Firmei Levant Co. Ltd. Londra
Bulevardul Elisabeta 6. București.
Manufactură, toate felurile, Coloniale, Motoare, Automobile renumite, marca „Cross'ey” Anglia.
mașine de scris, Saci, Case de bani.

PRIMA
Fabrică sistematică de clopote
din România-Mare
și mare atelier de argintărie și toate obiectele bisericesti
Dimitrie D. Popescu
Furnisorul sfintelor Mitropolii, Episcopii și bisericii din țară
Calea Moșilor Nr. 249, București
Se găsece clopote gata de orice mărime, și se execută orice comandă în fața clienților numai în 24 ore cu prețurile mai reduse ca orunde.

Lingerie Bărbătească
după măsură și gata escoută
Atelierul special
La „Cămașa Franceză”
prețuri moderate
București,
St. Cămpineanu Nr. 11.

Se caută îngrijitoare la copil de un an și jumătate. Să știe vorbi românește și să aibă cel puțin 40 ani.
Ofer pensune și 100 lei lunar. A se adresa:
Căpitan Postelnicescu
Reg. 2. Roșiori Bârlad.
3-6

Sala „REOUTA” Brașov.
Cercul Cultural Muzical
„Răsunetul Prahovei”, Ploești
va da o mare
REPREZENTAȚIE TEATRALA
urmată de dans cu Producțiuni Corale, Muzi- cale și Teatru, sub conducerea Maestrului-Diriginte GH. COMIȘEL.
in ziua de Vineri, 16 Aprilie stil nou 1920,
la ora 8 și jumătate seara
cu următorul program:
1. Deschiderea cu „Imnul Regal” — Cor mixt.
2. O scurtă conferință ținută de G. Constantinescu asupra rostului Sindicatului și rolul Funcționarilor Judecătorești.
3. Primăvara — Cor mixt.
4. Duet: flaut și violină executate de Marius Dario- lopol și G. Comișel acompaniați la pian de D-șoara Elena Dușu Ionescu.
5. D-na: Aurelia G. Constantinescu, D-șoarele Elena Marinescu și Elena Dumitrescu o: D-nii Nicolae Gheorghiu, Al. Crăciunescu-Sandy, N. Nicolau și G. Istrătescu, vor juca:
Moștenirea dela Năposata
(Piesă într'un act.)
6. Lumea mea — cor mixt cu Solo de Bas cantabil executat de D-nul Dușu Ionescu.
7. Menuet de Boccerini, Duet de flaut cu violină a- comp. de pian.
8. D-l Gogu Istrătescu va cânta Cuplete.
9. Din Carpați, cor mixt.
10. Tancrede, executat la pian de D-șoarele Elena și Florica Dușu Ionescu (patru mâini).
11. Cucul, cor mixt.
12. D-nul Gheorghiu va vice Monoloage.
13. Violină, Flaut, Piano, (Serenado du troisienne trio). Mandolină, Sandy Crăciunescu.
14. Răsunetul din Ardeal, cor mixt.
După reprezentările va urma frumoasa SERATĂ DÂNSANTĂ cu Cotilion și diferite distracții.
Prețul Locurilor: Balcon I. 35 cor., Fotoliu de orhestră 35 cor., Fotoliu I. 80 cor., Farchet I. 20 cor., Par- chet II. 10 cor.
Biletete de vânzare la Bologa și seara la casă.
3-6

Mașina cu Aburi
70-120 H. P.
In perfectă stare de func- ționare de preferință co- mercială LANZ sau WOLF
C A U T A
Moara Doamna
PIATRA-NEAMȚ

Fabrica de Clopote
NICOLAE IONESCU
— București, str. Pitagora 20. —
SUCURSALA: Craiova, str. Lipsani No. 8.
face cunoscut onoratei sale clientele, că are posibilitatea
a executa ori-ce comandă de clopote
din material de prima calitate (ca în timpuri normale).
De asemenea la sucursala noastră se găsece aceiași mărfuri de aciași calitate cu aceeași prețuri ca în București.
Pentru a avea de Paști CLOPOTE veți avea numai venind per- sonal la F A B R I C A unde veți găsi gata orice mărime de clo- pote din prima calitate.
18-20

„BUGRA” Turnătorie de Litere și Fa- brică de Cerneală.
C. M. HECHT,
București, Calea 13 Septembrie 184.
Depozit permanent de tot felul de LITERE de TEXT și TITLURI, precum și CERNELURI tipografice negre și Culori Ulei pen- tru Valuri și Firnis.
1-10

BANCA NAȚIUNEI
SOCIETATE ANONIMA
București. — Bulevardul Carol Nr. 11.
Capital lei 25.000.000, Rezerve lei 14.000.000.
PROSPECT
In virtutea aprobării adunării generale extraordinare, Consi- liul de Administrație a hotărât să sporească capitalul social al Băncii Națiunei de la 25.000.000 lei la 50.000.000 lei prin emisiunea a încă 100.000 acțiuni la purtător in valoare nomi- nală de lei 250 fiecare.
50.000 acțiuni din această emisiune sunt rezervate spre subscriere exclusiv vechilor acționari în proporție de o acțiune nouă pentru două vechi.
Cursul de emisiune este acelaș ca și al emisiunii a patra făcută în toamna anului trecut adică de lei 400 plus lei 10 pentru cheltueli de emisiune pentru fiecare acțiune din care lei 150 cota pentru fondul de rezervă.
Dreptul de preferință se va exercita între 1 și 20 Aprilie curent cu care prilej se vor prezenta la locurile de subscriere titlurile provizorii sau definitive ale vechilor acțiuni pentru stampilare, odată cu depunerea vărsământului întâi de 50 la sută asupra sumelor subscribe deosebit de taxa de emisiune de fiecare acțiune de lei 10.
Restul reprezentând cel de al doilea vărsământ urmează a fi depus între 20 Aprilie și 5 Mai a. c.
Noile acțiuni participă la întreg dividendul anului 1920-1921 iar la adunarea generală numai după aprobarea bilanțului pe anul 1919-1920.
D-nii acționari cari nu-și vor exercita dreptul de prefe- rință în termenul arătat mai sus vor fi considerați că au renunțat la acest drept.
Restul de 50.000 acțiuni s'au preluat și blocat de un con- sortiu format cu bănci din teritoriile alipite și provincii cu cari Banca Națiunei se găsește în legături de afaceri.
Pentru exercitarea dreptului de preferință acțiunile se vor prezenta spre stampilare, atât la Banca Națiunei cât și la ur- mătoarele Bănci.
Banca Centrală pentru comerț și industrie, Cluj.
» Agrară, Cluj
» Centrală din Bacău
» Comercială, Botoșani
» Comercială din T-Severin
» Scont din Craiova
» Danarea din Tulcea
» Sindicatul Agricol, Constanța
» Vulturul, G-Lung
» Țărăneasca-Trivale, Pitești
» Agrară, Slatina
» de comerț și agricultură, Caracal
» Stambului, Buzău
» Comerț și agricultură, Buzău
» Portului, Braila
» Generală a Gorjului, T-Jiu.
» Moldovei de Jos, Bârlad.
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Ultima oră telefonică. — Știri politice. — Ultimele informațiuni.

tuturor bărbaților noștri de stat ar fi să sprijinească, să întărească acest partid pentru binele vieții noastre obștești.

Principiul care ne-a călăuzit și la alegerile trecute a fost: ca Parlamentul României Mari să fie compus din oameni provenienți din toate provinciile speciale ale cetățenilor din diferite provincii, să aducă toată contribuțiunea lor istorică, morală, și din conlucrarea tuturor acestor elemente în Constituanta să se legifereze astfel ca să fie luate în considerare interesele tuturor ținuturilor. Legile să îmbrățișeze, în toată complexitatea lor, diferite interese, să le niveleze, echilibreze pentru a da rezultatul cel mai satisfăcător pentru toată România Mare. Parlamentul avea să sintetizeze într-o singură formulă toate tendințele și pentru ca să se desăvârșească opera aceasta trebuiau să fie reprezentate toate ținuturile cu întreaga lor comoră sufletească pe care și-au câștigat-o în lupte carele în contra dușmanilor milenari. Nu cred că situația astăzi este modificată. Parlamentul trebuie să desăvârșească această operă și pentru ca să o desăvârșească trebuie să fie reprezentate integru, în toată valoarea lor morală, toate ținuturile. S-ar putea ca în concursul acesta de forțe vii să lipsească puterea cea mai dinamică a vieții noastre publice, partidul național?

Ar fi o crimă și o neînțelegere a rostului Parlamentului viitor.

Vom colabora cu partidul cari au programe asemănătoare cu al nostru.

— În lupta pentru democrație, cu care partid vă păstra legătura?

— Noi, ca reprezentanți adevăratei democrații, n'am refuzat nici-o dată colaborarea cu celelalte partide politice. Noi înțelegem că adevărata viață constituțională se bazează pe un parlament în care sunt reprezentate în grupări politice toate tendințele cari văd într'un chip deosebit realizarea ideilor lor politice. Absolutismul politic îl respingem ca un sistem antidemocratic.

Noi întindem mâna tuturor acelor cari reprezintă programe politice cari armonizează cu programul nostru. Dovada am dat-o și în parlamentul anterior, dar vom duce o luptă fără cruțare în contra acelor cari din alături cezarlene, nevoind să înțeleagă adevăratele principii democratice, încearcă să ducă o luptă de exterminare în contra noastră.

Instinctul sănătos de conservare al poporului românesc care a produs partidul național va păstra intact acest partid.

Comunicat oficial din 20 Martie 1920.

Operațiunea de evacuare a teritoriului ungurez dintre Tisa și limita fixată de Consiliul Suprem, a continuat fără nicio întrerupere, în seara zilei de 18 Martie 1920, trupele noastre au găsit pe linia Vest Bokeni (pe Tisa) E. J. Măgocși est Kis-Odos est Congru sud Turcod est de Merok și Valaj est Pils și Pirosem est Nyir-Botok S. E. Poncelek est Nyir-Acsa est Gyrgy A-brony sud de calea ferată Debrețin Mihályfalva șos. d. Fődes Bihar-Udvart Dérványa Gyoma Kondoros Nagyerzénás Lem și Püspöky mjr. (pe Mureș).

Marele Cartier General.

Decretele-legi și criza politică

Desființarea Consiliului Dirigent. — Lupta pe față între Partidul Național și guvern. — Ideea formării unui guvern de coaliție.

Membrii actualului guvern au dat o nouă dovadă a autoritarismului în sensul și în numele cărui înțeleg să conducă țara. Consiliul de miniștri de altădată a hotărât desființarea Consiliului Dirigent, care după drept, nu putea fi dizolvat decât pe cale legislativă. Cu toată împotrivirea adevăraților reprezentanți ai intereselor ardelenști, actualul guvern a fînt să arate că în fața intereselor lui, trebuie să cadă orice principii de drept și de fapt.

Se știe că însuși fruntașii Partidului Național căutau și studiau formula, după care se putea face în mod mai fericit și norocos dizolvarea Consiliului, dar guvernul temându-se că mersul încet al acestei proceduri le putea procura surprize la alegeri, au adus o hotărâre care nu mai poate fi numită constituțională. Graba și pripa cu care guvernul caută să-și asigure situația l-au împins așadar la un act de autoritarism, fără să-și dea seama de urmările acestuia.

În legătură cu aceasta „Tara Nouă” scrie următoarele: În ciuda tuturor prevederilor și a procedurilor, guvernul a hotărât așadar desființarea consiliului dirigent.

Această însemnează că lupta pe față este deschisă între guvern și partidul național.

Conflictele acestea pe care toți oamenii cunoscători din țară au vădit că-

Cronica Brașovului

Floarea crimă dela Hotel Predeal

Vineri noaptea a avut loc în Hotel Predeal de lângă gară o floarea crimă.

Un civil venia din America. S'a întâlnit în gară cu un soldat, care venia din Odesa-Mare și mergea în sora Ieși, și cu care avea cunoștință mai de mult.

Deoarece nu se găsea ovarsă a fost la Hotel Predeal și au luat o cameră ca să rămâne peste noaptea.

După ce au petrecut seara până târziu, s'au retras în cameră. Sămbătă dimineața când a intrat personalul hotelului au găsit pe divan în agonie, iar soldatul dispăruse, după ce l'a jefuit și de bani (vro' 5000 dolari) de bijut și haine.

Cum s'a întâmpiat crimă. La culcare, când s'au doborât, se vede că soldatul a văzut punga cu bani pe care civilul o purta pe piept.

Se crede că crimă n'a putut fi premeditată, căci atunci soldatul nu l'ar fi dat numele, cila rederea banilor a fost brutală și în timpul nopții s'a sculat pe când civilul dormea, a pus mâna pe un par de lemn și l'a aplicat vro' câte-va lovituri pe cap. Apoi a scos batoceta și l'a mai aplicat câte-va străngerii.

Soldatul a dispărut și până acum n'a putut fi prins. Numele pe care l'a dat la hotel este Costache Chirică, din comuna Martoc a-ând legătura Nr. 231 03.

Victima a fost transportată la spital unde ieri l'așă făcând autopsia.

Serbări școlare la Târgul-Mureș.

Asociația Corpului didactic din învățământul secundar pentru limba și literatura Română, urmându-și ciclul de conferințe și serbări școlare la Târgul „Popul Jariu”, nă-a dat Dumineca trecută, una din cele mai reușite serbări.

Un program ales și bine alcătuit în mod exclusiv cu subiecte din viața și literatura poporului, a avut darul să atragă toată lumea românească a orașului, în care timp a avut plăcere să vadă cu multă satisfacție producându-se pe scena sălii de festivități elevi și eleve de toate clasele liceului în diferite buci și literare D. n. Maria Follin, harnică și nerboasă profesoară, care a învins tot meritul frumoasei reușite a serbării și-a desvoltat interesanta conferință asupra: geneza poeziei populare. Într-o limbă un accent de cele mai multe ori pozitive-conferențiar n'a de-a des-riș toată frumusețea și duioșia minunatelor doine.

Au urmat coruri cu elegii liceului conduse de maestrul de muzică Li. ova-u, declamațiuni și jocuri naționale executate cu multă artă de clovele cl. II și III. Elevul Dumba s'a distins în mod deosebit în „Barba Iantara” de V. Alexandru.

Serbările s'au încheiat în mijlocul unui vii susțeații. Corosp

Negocierii între Franța și Vatican.

Lyon. Negocierile între Franța și Vatican urmează pentru a regala ultimile detalii privitoare la restabilirea relațiilor diplomatice și se exprimă încrederea că se va ajunge la un acord asupra tuturor chestiunilor. Unul din punctele cele mai delicate ale acestor negocierii este eventualele vizite președintelui republicii făcute regelui Italiei la Roma.

S'a fondat un comitet sub naționalul lui Deschamps prezidat de republicii franceze și sub prezidenția de onoare a L. Raymond Polinbaré, George Clémenceau și Marechal de France în scop de a crea la Paris un Laboratoriu pentru cercetări științifice sub numele de Institut de la victorie.

ULTIME INFORMAȚII

O telegramă din Paris anunță, că ambasadorii au terminat redactarea răspunsului pentru delegația de pace maghiară. Toate cererile formulate de această delegație au fost respinse.

Discutându-se în Consiliul de miniștri evenimentele din ultimele zile dela Petroșeni, au fost trimiși acolo miniștrii muncii Traian Iuga, directorul general al C. F. R. și directorul aprovizionării spre a se hotărâse.

După cum aflăm din Capitală, Maurice Blank directorul Bancii Marzarosch Blank va fi numit ministru al Trezoreriei.

„Universul” scrie: Suntem informați că se vor lua măsurile dictate de lege împotriva publicărilor de orice natură (impresate gravuri, cubeme, etc.) care prin textul sau ilustrațiile lor tind să turbure ordinea publică și să amenințe siguranța Statului. Autorii, editorii sau coeditorii unor astfel de publicațiuni vor fi dați în judecată tribunalelor.

Făcând impresia că această măsură a guvernului de a introduce cenzura în vederea campaniei electorale, conținând noțiunea de „siguranța statului” cu reușita guvernului la alegeri.

Ieri a avut loc în sala gimnaziului român din localitate a treia sesiune literară a Universității populare, la care a vorbit dl. prof. Simion Mehedinți.

Seara la orele 7 jum. a fost o masă comună, la care a participat întregul Corp didactic, câte-va alte persoane din societate și dl. S. Mehedinți. Vom reveni.

Conferința ambasadorilor a autorizat, în urma intervenției comitetului internațional al Crucii Roșii, repatrierea tuturor prizonierilor, fără deosebire de naționalitate, cari se mai află în Siberia.

În baza ordinilor primite toți oamenii Regimentului 41 artilerie P. A. și P. S. ce se găsește în concediu fără termen urmează a fi demobilizați. Pentru îndeplinirea formelor legale și pentru primirea ordinilor de demobilizare se ordonă:

1). Toți oamenii concediați se vor prezenta în timp de 20 zile de la data prezentei publicațiuni la bateriile din care au făcut parte și anume:

Oamenii din bateria I-a și III la Hălchiu, iar ceilalți în cazarma de artilerie Brașov.

2). Oamenii își vor aduce cu ei biletul de concediu fără termen ce au avut precum și toate efectele cu cari au plecat acasă complete, și în cea mai perfectă curățenie urmând a le preda bateriilor și a-și primi ordinele de demobilizare.

3). Cei cari nu se vor prezenta în termen de treizeci zile, vor fi concentrați pentru găzduire, iar cei ce nu vor aduce toate efectele și în bună stare, vor fi dați în judecată pentru risipă de efecte ale statului. — Comandantul Reg. 41 artilerie Colonel: D. Popescu.

Guvernul din Belgrad a decis reluarea raporturilor diplomatice cu Germania. Noul înșărcinat de afaceri al regatului sârbo-croat-sloven, va pleca cât de curând la Berlin.

Denunțare. Consiliul Dirigent prin decr. Nr. 1590 a denunțat cu ziua de 1 Ian. 1920 pe D-ruI Mircea Săcu Șoșoiu de medic secundar al spitalului Oftalmologic de Stat din Brașov.

Consiliul de administrație al Băncii naționale întrunindu-se sub prezidenția principelui N. D. Ghika, a numit și copiat în consiliul de administrație al Băncii pe principele Mihail D. Sturdza, mare proprietar.

Consiliul luând apoi cunoștință de dezvoltarea afacerii Băncii, care îi permit să propună adunării generale ce se va întruni în curând să se distribuie acționarilor ca dividend pentru anul financiar 1919-1920, câte lei 50 de fiecare acțiune și să se treacă la fondul de rezervă încă 4-5.000.000 lei și în urma legăturilor ce Banca a stabilit cu instituții financiare din teritoriile reunite la Patria mamă și cu alte bănci din vechii regat, a hotărât să mădescă capitalul Băncii Naționale la 50.000.000 lei, în virtutea drepturilor ce i-au fost conferite de Adunarea generală a acționarilor.

Noua emisiune se va face pe ziua de 1 Aprilie 1920. După informațiunile ce avem s-a blocat și rezervat jumătate din noile acțiuni ce se emit, pentru un consorțiu format la băncile din teritoriile alipite din provincie, cu care Banca Naționale se găsește în legături de afaceri.

Telegramele Agenției Damian

Cluj — București — Cluj.

4 Martie. Viena. — „Neue Freie Presse” anunță că atașatul american a primit ieri pe reprezentanții Tiro-lului, cari au dat înaintea asupra situației economice a țării. Dubois a asigurat delegațiunea de interesul cel puțin pentru chestiunea lor, promițând să trimetă mai departe derințele formulate.

Berlin. — Știrile din regiunea Ruhr, fiind tot mai rele, înșărcinatul de afaceri german la Paris a cerut din nou guvernului francez autorizația de a trimite trupe în regiunile amenințate. Sfatul de miniștri, comitetele executive au hotărât unanim să recunoască imediat dispozițiunile înțelegerii încheiate la Bielsfeld și la Münster, iar comandanții armatelor roșii au promis să execute imediat aceasta.

Berlin. — Știri sigure anunță că majoritatea ministrilor din Westfalia și regiunea Ruhr sunt împotriva grevei generale, totuși cei care doresc să rela lucrul sunt împiedecați cu forța de greviști. Banda de bolșevici prădează zilnic dispozitele.

Mosova. — Comisarul exteriorilor Clieria a comunicat conferinței comuniste că n'a sosit răspuns la

Subscriere publică nu va fi, s-a rezervat însă un drept pentru vechii acționari, care vor putea subscrie pentru două acțiuni vechi, una nouă în condițiunile prospectului.

În urma acestei emisii, capitalul social al Băncii Naționale împreună cu rezervele va fi de peste 83.000.000 lei. În aceeași ședință, Consiliul a hotărât să transfere cu începere dela 23 Aprilie a. c. seruelele Băncii în clădirea din Calea Victoriei No. 98 (vis-à-vis de Palatul regal) proprietatea Băncii Naționale.

Împărțire de făină. Pentru cupoanele de a 2-a săptămână dela ediția a 9-a se va împărți după cărutul făinei în pravălii câte 30 deca făină fină cu K. 9.—, câte 40 deca făină de gătit cu K. 600 și câte 50 deca făină de pâne de grâu cu K. 450 pentru un chilo-gram, cu totul 120 deca pentru o săptămână dela 4 Aprilie până la 10 Aprilie. Cantitatea de 50 deca, care mai lipsește până la 170 deca pentru o săptămână, la dorință și mai mult ca 50 deca, se pot cumpăra în făină de porumb și fără cerele cu K. 5.— pentru un chilo-gram în pravăliile de făină. — Oficiul de aprovizionare orășenească.

Conferințe învățătoresci. În zilele de 5 și 6 Mai a. c. se vor ține în toate regiunile de județ din Ardeal conferințele corpurilor didactice primar român sub conducerea revizorilor școlari. Pe durata conferințelor învățătorii primesc în total diurn de 150 coroane. 1-3

Radio: Lyon, Londra, New-York Roma, Paris, București.

Lyon — Mectele cari au intrat în regiunea basinalului Ruhr se compun numai din trei batalioane; un batalion de genți și câteva baterii. Milleraud a trimis o notă lui Mayer invitând guvernul german a rechama aceste trupe.

Se anunță din Londra că Statele Unite nu vor fi reprezentate la Conferința din San-Remo și nici la comisia de anchetă în Rusia. Conferința din San-Remo e fixată pentru 19 Aprilie.

negocierile relative la relațiunile comerciale cu cooperativele rusești. Membrii acestei delegațiuni pleacă Sâmbătă la Copenhaga unde misiunea Krasine este așteptată în curând și unde trebuie să se înțelească cu reprezentanții Puterilor aliate. Delegații francezi vor pleca în urmă la Londra împreună cu misiunea Krasine.

Paris. Intrunirea națională din Praga a adoptat un proiect deus de ministrul Căilor ferate, după care Slovacia va fi provizută cu 15 cai ferate noi în lungime de 558 chilom., necesitând o cheltuielă de 864 milioane.

— Crucișetorul „Wal Decrusant” a transportat din Teodasia la Sebastopol pe generalul Mangia și misiunile franceze, japoneze, sârbe, cehoslovace pe lângă armata de nișiniștii.

Cenzurat de I. Brotea